

Het belang van een goede molenbiotoop

Tekst: Jan Oomkes

Beeld: Jelte Oosterhuis

2025 is door De Hollandsche Molen uitgeroepen tot jaar van de Molenbiotoop.

In de navolgende artikelen passeren verschillende voorbeelden rond de molenbiotoop de revue.

Het jaar 2025 staat in het teken van aandacht voor de molenbiotoop, oftewel voor voldoende noodzakelijke windvang voor molens om te kunnen blijven draaien. Daarnaast gaat een molenbiotoop ook om de zichtlijnen en ruimtelijke ordening. Om verval van molens te voorkomen is het kunnen draaien van belang, stilstand betekent op termijn verlies van ons aller cultureel erfgoed.

Molens zijn prachtige bakens in ons Nederlands landschap en de aanwezigheid in ons land wordt gewaardeerd door veel Nederlanders, maar ook door buitenlandse toeristen. Weerberichten op televisiezenders laten vaak een molen zien. In het kader van recreatie en toerisme nemen te bezoeken molens een belangrijke plek in en molenaars zijn altijd bereid boeiend te vertellen over hun molens.

Google houdt rekening met De Zuidwendinger

Voor Stichting De Groninger Poldermolens was het verassend dat bij de realisering van een datacenter voor Google in Westpoort bij de stad Groningen er bij de bouw rekening moest worden gehouden met de in het bestemmingsplan opgenomen molenbiotoop van de nabijgelegen poldermolen De Zuidwendinger. En bij het bouwontwerp is daarmee volledig rekening gehouden. Compliment voor de gemeente Groningen.

Geen bomen maar heesters

Voor wat betreft het bouwwerk was het geregeld. Vervolgens ontstonden er problemen bij de landschappelijke inpassing waarbij met forse beplanting en bomen de windvang weer in het gedrang zou kunnen komen. Dat traject is inmiddels ook opgelost met heesters in plaats van bomen, dus we zijn als moleneigenaar erg tevreden. Vervolgens kwamen we er achter dat Google voor de omgeving ook iets wil betekenen en daarvoor financiële middelen beschikbaar stelt, maar een en ander bestuderende konden we niet gemakkelijk aan de voorwaarden voldoen. Onder het motto, niet geschoten is altijd mis hebben we toch een poging gedaan om enkele voorzieningen bij onze molen gefinancierd te krijgen. Onderstaand verhaal is door ons vertaald in de Engelse taal en

verstrekt aan de organisatie die dit voor Google regelt.

Belang van poldermolens

'Poldermolens hebben in Nederland er altijd voor gezorgd dat bewoners droge voeten houden en hoewel tegenwoordig gemalen voor een belangrijk deel deze taak hebben overgenomen, zijn poldermolens nog steeds in staat in voorkomende gevallen bij te dragen aan het houden van droge voeten. Poldermolens staan veelal in het open landschap en ondervinden geen hinder bij het vangen van wind. Bij de ontwikkelingen in het gebied Westpoort Groningen is sprake van bebouwing en groenvoorzieningen waarbij rekening moet worden gehouden met de molenbiotoop. Bij de realisering van het Google Datacenter wordt rekening gehouden met de molenbiotoop, dat moet ook gaan gelden voor de aan te leggen beplanting en met name bij te planten bomen. Bijzonder is, dat nabij een uitermate modern datacenter er een inmiddels meer dan 200 jaar oude poldermolen staat: De Zuidwendinger (bestond in 2019 200 jaar). In de huidige molen is een elektrisch aangedreven gemaal aanwezig, dat als er elektriciteit aanwezig is zorg draagt voor het waterpeil. Bij verstoring van het openbare net kan de molen met windkracht deze belangrijke taak voor de omgeving verzorgen. Daar waar het datacenter in voorkomende gevallen kan

terugvallen op een eigen noodstroomvoorziening, van belang bij een datacenter, zorgt het gemaal in combinatie met de poldermolen dat het waterpeil op hoogte blijft en zorgt voor droge voeten. Want een datacenter kan niet zonder elektriciteit maar kan ook niet tegen wateroverlast.

Dus er is een relatie tussen een uiterst geavanceerd datacenter en een eeuwenoude poldermolen!'

Onze bijdrage heeft toch enige indruk gemaakt en is beloond met een bedrag van ruim € 10.000 waarmee wensen van de molenaars bij onze poldermolen De Zuidwendinger kunnen worden gerealiseerd.

Namens stichtingsbestuur van De Groninger Poldermolens, Jan Oomkes, voorzitter

Ontwikkelingen rond molen Adam te Delfzijl

Ten tijde van het opmaken van deze editie van De Zelfzwichter verscheen de eerste ontwerpschets van het nieuwe Huis van Cultuur en Bestuur van de gemeente Eemsdelta in Delfzijl. Uit deze schets blijkt dat de windvang van de naastgelegen molen Adam in het geding kan komen. Deze kwestie heeft de aandacht van diverse betrokken partijen, waaronder De Hollandsche Molen en Erfgoed in Groningen. In het volgende nummer van De Zelfzwichter zullen we hier uitgebreider op terugkomen.